

קו להינוך

כל הזכויות שמורות ©
המודעות באחריות המפרסמים בלבד
דוא"ל: kav1@bezeqint.net
אתר קו להינוך באנטרנט
www.kav-lahinuch.co.il

פקסעיתון לנושאי חינוך

מ"ו ועורכת: סיגל בן-ארצי ■ עריכה: מיכל חביב ■ המערכת: זהבית 4 יבנה ■ טל. 03-6354484 - 050-6812066
ג'ליון 409 ■ טו' סיון תשס"ז-כב' סיון תשס"ז ■ 10.5.2007-3.5.2007 ■ 6 עמודים ■ משוגר למנויים בלבד

גם בתשס"ח; צמצומים ומערכת שעות "רזה"

החלופיים שמציע משה"ח, לא יתנו מענה כולל, אלא מענה נקודתי בלבד. לדברי יו"ר ארגון המנהלים העצמאי "אומ"ץ חינוכי", אברמ'לה פרנק, סגירת כיתות אמ"ץ, אם אכן תתקיים, היא אסון. לדבריו, אם הרשויות המקומיות מתקשות לממן את חלקן בתוכנית - על משה"ח להשלים את המימון ממקורותיו, כי מדובר בתקציב לא גדול. יש לציין, כי התוכנית מתוקצבת בכ-24 מיליון ש"ח; 10 מיליון מהרשויות המקומיות, 10 מיליון ש"ח ממש"ח והשאר מתרומות עמותות.

גם יו"ר התאגדות המנהלים בארגון המורים, אריה לוקר, סבור שמי שצריך לממן את תוכנית אמ"ץ כולה הוא משה"ח ולא השלטון המקומי. לדבריו מדובר בפרויקט מצוין וקשה לו להבין את החלטת משה"ח.

דו"ח שערך מרכז המידע והמחקר של הכנסת על אמ"ץ לפני כשלוש שנים, מצא הצלחה של כ-74% בבגרות בקרב משתתפי התוכנית. הדו"ח גם מצא שיעור נשירה של כ-3% בלבד מהתוכנית. מרבית התלמידים והוריהם דיווחו על שביעות רצון רבה מהתוכנית ואף העידו שבעקבות השתתפותם בה חל שיפור בדימוי העצמי שלהם ובמוטיבציה שלהם ללמידה.

להישגים) מופעלת מסוף שנות ה-90 על ידי המחלקה לביקור סדיר ולמניעת נשירה באגף שח"ר. בתוכנית משתתפים מידי שנה כ-5,000-6,000 תלמידים מרחבי הארץ, שהוגדרו בסוף כיתה ח' בסיכון לנשירה ממערכת החינוך. מדובר בתלמידים בעלי 7-8 ציונים שליליים בתעודה, שרבים מהם נושרים סמויים מבתי"ס כבר בחטיבת הביניים. התוכנית מלווה את התלמידים מכיתה ט' ועד לסיום התיכון ולהשלמת תעודת הבגרות.

בתשובה לשאלת קו לחינוך בנושא נמסר ממש"ח, כי בשל היעדר תקציב של הרשויות המקומיות, המתקצבות את תוכנית אמ"ץ בחלקים שווים עם משה"ח, אין באפשרות המשרד להמשיך ולהפעיל את התוכנית כולה. עוד נמסר, כי משה"ח בודק עתה אפשרות של שימור עקרונות התוכנית באמצעות כיתות אתגר (כיתות מקצועיות לתלמידים תת-משיגים) ותוכניות לתגבור לימודים לקראת בחינות הבגרות.

בתגובה אומרת יו"ר ארגון המנהלים בהסתדרות המורים, רות קופינסקי, כי כיתות אמ"ץ, בניגוד לכיתות הרגילות, נותנות לתלמידים תת משיגים מענה כולל ואישי בכיתות קטנות, שבהן עד 25 תלמידים. לדבריה, הפתרונות

גם בשנת הלימודים הבאה, תשס"ח, צפויה מערכת החינוך לסבול ממחסור ניכר בתקציבים. השעות הרבות שנלקחו בשנים האחרונות ממערכת החינוך, במיוחד מהחטיבות העליונות, כנראה לא יוחזרו.

כך, למשל, נמסר לפני כשבוע למנהלי בתי"ס תיכוניים שהשתתפו לאחרונה במפגש עם מנהלת האגף לחינוך על יסודי, יפה פס, כי הרחבת הליבה של מקצועות החובה בתשס"ח, שעליה דיווחה להם במפגש, הוקפאה. במפגש התברר המנהלים על כוונת משה"ח להנהיג בתשס"ח לימודי חובה בערבית בכיתות י', לימודי חובה נוספים במקצוע מדעי בחטיבות העליונות ועל הרחבת לימודי האזרחות. בהודעה שקיבלו המנהלים כמה שבועות אחר כך, הודיעה להם מנהלת האגף, כי בשל מחסור בתקציב עליהם להיערך לשנת לימודים הבאה שתהיה בהיקף שעות דומה לזה של תשס"ז. מהתוכנית תישאר בתשס"ח, כנראה, רק ההרחבה של לימוד האזרחות בחטיבה העליונה. הודעה על צמצומים בשנה הבאה מקבלים בימים אלה גם מנהלי בתי"ס על יסודיים המפעילים כיתות אמ"ץ. המנהלים קיבלו הודעה ממש"ח, כי בשנה הבאה לא יפתחו כיתות חדשות במסגרת התוכנית. תוכנית אמ"ץ (אמונה בעצמי, מוכן למאמץ, צופה

שרת החינוך; דו"ח וינוגרד - שעה קשה למערכת החינוך

מיליארים. בתגובה אמר יו"ר ארגון המורים, רן ארז, כי שרת החינוך כנראה אינה בקיאה במשא ומתן המתנהל בין הארגון לאוצר, שאין בו כל התקדמות. על צעדי הסתדרות המורים, שהמוכ"ל שלה, יוסי וסרמן, השתתף בכנס, אמר ארז: "אנחנו לא בעימות עם הסתדרות המורים. יש להם עצמאות מחשבה וייתכן שהם צדקים". ארז הוסיף, כי הוא לעומת זאת סבור שארגוני המורים מיצו את האפשרויות להתדיינות עם הממשלה וכל יום שעובר הוא לרעת המורים.

נכונות לתת למורים תוספת משמעותית לשכרם. "אני חושבת שאתם טועים בכתובת ובמאבק", אמרה שרת החינוך לציבור המורים חברי הארגון והוסיפה: "עשו חשבון נפש - כמה מאבקים ושבתות היו לכם בשנים האחרונות ואלו הישגים? לצערי אנו עלולים להפסיד את הרגע". תמיר הסבירה, כי "הסחבת" לכאורה שראשי ארגון המורים מייחסים לאוצר היא למעשה תהליך טבעי. לדבריה, משא ומתן כזה אמור להימשך חודשים, כי מדובר בתוספת משמעותית בשכר המורה, שתעלה למדינה

"פרסום דו"ח וינוגרד הוא שעה קשה למערכת החינוך", כך אמרה שרת החינוך, יולי תמיר, בוועידת ישראל לחינוך של ארגון המורים שהתקיימה השבוע. תמיר הסבירה, כי הדו"ח יסיט שוב את החינוך מסדר היום הציבורי; יידרשו תקציבים גדולים לשיקום מערכת הביטחון והנפגעים העיקריים יהיו המורים. שרת החינוך טענה בכנס, כי לראשונה מזה שנים רבות ניתן לעשות מהלך אמיתי להעלאת שכר המורה במידה ניכרת ולשיפור מעמדו. הסיבה לכך - קופת המדינה מלאה ויש לממשלה

מספיקי עיצומי ארגון המורים; 'בוטלו מבחני ה-TIMSS ו'פגעו אירועי יום ירושלים

המורים שלא לאפשר לאלפי תלמידי החינוך העל יסודי, שהיו אמורים להשתתף באירועי יום ירושלים, לצאת מתחומי בתי"ס. במכתב ששלח השבוע רן ארז למפמ"ר של"ח, אלי שיש, הוא מודיע לו, כי אין לקיים יציאות של תלמידים, כולל תלמידים ירושלמים, לאירועי יום ירושלים.

מתקיים מדי ארבע שנים על ידי הארגון הבינלאומי להערכת הישגים חינוכיים. בישראל אחראית לקיום המבחן הראמ"ה והוא מבוצע בפועל בידי חוקרים מאוניברסיטת תל אביב. גם אירועי יום ירושלים רחבי ההיקף לרגל 40 שנה לאיחוד העיר עלולים להיפגע מהעיצומים. הסיבה היא החלטת ארגון

ארגון המורים הודיע, כי ימנע את קיומו של אחד משני המבחנים הבינלאומיים הגדולים שבהם משתתפת ישראל - TIMSS. המבחנים אמורים להתקיים במהלך החודש ב-150 בתי"ס על יסודיים. בכל ב"ס תיבחר באופן אקראי כיתה אחת שתלמידיה ייבחנו ברמת השליטה שלהם במתמטיקה ובמדעים. המבחן

נתניהו: יש לערוך רפורמה במטה משה"ח ובפיקוח

לכך. נתניהו הוסיף, כי ראשית יש להתמקד במורי בתי"ס היסודיים, כי להם השפעה מכרעת על התקדמות התלמידים. מנהיג הליכוד טען, כי אינו מתנגד לתוספת תקציב גדולה לחינוך, כיוון ש"קופות המדינה מלאות". אך יש להבטיח שהכסף אכן יגיע ליעדו וישמש לשיפור ההוראה והישגי התלמידים.

להוראה, המשך מימון ההזנה בבתיה"ס, והענקת סמכויות למנהלי בתי"ס לתגמול מורים טובים ולפטר מורים גרועים. לדבריו, על פעולות המנהלים בנושא זה יהיו אחראים משה"ח והרשות המקומית. נתניהו אמר בכנס, כי ישראל יכולה להיות אחת מעשרת המדינות המובילות בחינוך תוך חמש שנים. לדבריו, שיפור איכות ההוראה הוא המפתח

מנהיג הליכוד, בנימין נתניהו, אמר השבוע בוועידת ישראל לחינוך, כי אחת מחמש הפעולות העיקריות, שיש לבצע כדי להבריא את מערכת החינוך, היא עריכת רפורמה במטה משה"ח ובפיקוח, שתכלול צמצום בכוח האדם. שאר הפעולות שיש לדעתו לנקוט הן; העלאה חדה בשכר המורים, משיכת מורים מצטיינים

כצאי אצא

גי שור במערכת החינוך. לפרטים; טל' 09-9542108, נייד 054-5799447.

המסע לפולין מותאם לצרכי ביה"ס - חברת הלל מסורת מארגנת מסעות של תלמידים לפולין, המותאמים לצרכי ביה"ס ולדרישותיו. המסעות מתואמים עם גורמי הביטחון ומשה"ח ומתבצעים באישורם. לכל מסע מתלווה איש עדות, המספר לתלמידים את סיפורו האישי בשואה. לפרטים נוספים; טל' 09-7711711, נייד: 050-5376583.

■ ייעוץ כלכלי למורים - עיריית זהבי עוסקת בייעוץ כלכלי פרופסיונאלי למורים משנת 96'. במסגרת הייעוץ נערכת בדיקה מקיפה של תלושי השכר של המורה, הוותק, הגמולים, קרנות ההשתלמות והפנסיה שהוא מקבל או אמור לקבל עם פרישתו. זהבי, אשת חינוך לשעבר, שימשה כמזכירת סניף בארגון המורים עד לפרישתה ממערכת החינוך. במסגרת תפקידה זה, היא ייצגה מורים בתביעות אישיות וקבוצתיות נגד מעסיקיהם. זהבי היא בוגרת הקורס האקדמי להכשרת מנהלי בתי"ס של אוניברסיטת תל אביב וקורס

הזמנה לכנס

ביום שני, כ"ו אייר תשס"ז, 14.05.2007 בין השעות 14:45 - 18:35

מרכישת קריאה לאוריינות: היכן מרכז הכובד?

16:30-16:20	הפסקה וכיבוד קל	15:00-14:45	התכנסות ברכות
17:15-16:30	בין כותב לקוראי מאיר שלו, סופר	ד"ר צפורה אשרת, ראש המכללה	יו"ר הכנס:
17:45-17:15	איפיוני תלמידים בכיתה א' המתקשים בקריאה ד"ר מיכל שני, מרצה בכירה בחוג לליקויי למידה, אוניברסיטת חיפה	גב' מסדה סטודני, ראש המסלול לגיל הרך	15:40-15:10
18:05-17:45	העבר כתשתית לעתיד גב' דליה לימור, מנהלת האגף לחינוך קדם-יסודי במשרד החינוך (לשעבר)	שולחן, כסא וספר פרוץ' פניה עוז-זלצברגר, אוניברסיטת חיפה	16:10-15:40
18:35-18:05	החינוך לקריאה - הערכה מחודשת פרוץ' יוסף שימרון, אוניברסיטת חיפה וראש תוכנית M.Ed, מכללת גורדון	מושב מיוחד לזכרה של פרוץ' דינה פייטלסון ספרים מאויירים כמקדמי אוריינות ד"ר מרים אשל וד"ר ברכה קיטה, מכללת גורדון	16:20-16:10
		חלוקת פרסים פרוץ' יהודה פייטלסון	

הרשמה מראש באמצעות דואר אלקטרוני grd_kenes@gordon.ac.il

או בטל': 04-8590116, ד"ר עירית גילת 052-3329553

הכניסה חופשית!

דו"ח; חיים את הרגע - גם במערכת החינוך

בעיקר ממדינות חבר העמים, תרם רבות לגאות במשק כיום. לעומת זאת, לא יגיעו, כנראה, בני העולים לרמת הישגים דומה לזו של הוריהם. ההוכחה לכך היא, שבעשור הראשון לעלייה הגדולה מחבר העמים היה שיעור הזכאות לבגרות מקרב העולים גבוה מזה של האוכלוסייה הוותיקה. החל מ-2003 ואילך יש התהפכות של המגמה; ב-2004 היה שיעור הזכאות באוכלוסייה הכללית 54.1% ושל ילדי העולים רק 48.5%. ב-2005 כבר ירד שיעור הזכאות של ילדי העולים ל-44.5% בלבד. זאת ועוד, רבע מבני הנוער העולים אינם נמצאים במסגרת חינוכית פורמאלית.

שאומר שהפער בחינוך בין ישראל ומדינות המערב הולך וגדל. משתנה נוסף המעיד על השקעה בחינוך הוא צפיפות הכיתות. בתחום זה ישראל נמצאת במקום החמישי הלא מחמיא ברמת הצפיפות בחינוך היסודי ובחטיבות הביניים, מתוך 26 מדינות מערביות שנבדקו. טענה מעניינת נוספת שמעלה הדו"ח היא, שמערכת החינוך בישראל אינה משמרת עם ילדי העולים את הישגי ההורים - מה שישפיע בעתיד על הכלכלה הישראלית. הנימוק הוא שהשיעור הגבוה של האקדמאים שהגיע לארץ בשנות ה-90,

"חיים את הרגע" הוא שמו של דו"ח שפרסם בשבוע שעבר מרכז אדווה. הדו"ח מתריע על כך שביצועיו הכלכליים הטובים של המשק כיום הם קצרי טווח. הסיבה לכך היא שהמדינה אינה משקיעה משאבים בתחומים שיתנו פירות בעתיד - שאחד המרכזיים שבהם הוא החינוך. כך, למשל, ירדה ההשקעה של המדינה בתלמיד ב-2006 ב-16% לעומת ההשקעה בתלמיד ב-2001. זאת ועוד, בעשור האחרון כולו גדלה, על פי הדו"ח, ההשקעה בתלמיד של מדינת ישראל ב-2% בלבד, בעוד שבארצות המערביות (OECD) גדלה ההשקעה בתלמיד בממוצע ב-33% - מה

ממלאים את החלל שנוצר בבתי"ס בעקבות נפילת חברת גראד

השינויים במערכת השעות באופן אוטומטי, בצורת הודעות כלליות לאתרים הבית ספריים.

בתי"ס בכל רחבי הארץ. החברה פיתחה אלגוריתם חכם, המאפשר להעביר את

לפני מספר חודשים דיווח עיתון קו לחינוך על סגירתה הפתאומית של חברת התוכנה גראד, שהייתה כמעט מונופול בתחום הפקת מערכת השעות הבית ספרית המקוונת. בימים אלה מתחילים למלא את החלל שהותירה החברה ספקי שירות חדשים. אחת החברות הבולטות שמציעה כיום שירותי שיבוץ מערכת וניהול בית ספרי שוטף, היא חברת Smart School. בחברה עובדים משבצי מערכת שעות ואחראי משמרת לשעבר מחברת גראד, ובראשה עומד, ריקו גרשון, מומחה לשיבוץ ותכנון מערכות שעות. החברה הוקמה למעשה לאחרונה, בעיקר בשל דרישה של בתי"ס רבים, שפנו לגרשון כדי שימצא עבורם פתרון למצוקה שאליה נקלעו בעקבות סגירת גראד. למעלה מ-400 בתי"ס מכל רחבי הארץ נותרו ללא מענה. בתיה"ס היו תלויים לחלוטין בשירותי השיבוץ של גראד וב"קובץ החגים", החיוני לעבודה היומיומית עם מערכת השעות. ללא קובץ החגים, לא יוכלו בתיה"ס להפעיל את התוכנה, המאפשרת עדכון של היעדרויות המורים, לוחות אירועים ומבחנים, מילויי מקום וכדומה.

חברת Smart school "הרימה את הכפפה" ובנוסף לשירות השיבוץ פיתחה ומשווקת קובץ חגים מקורי משלה, המאפשר לבתיה"ס להמשיך לעבוד עם התוכנה של גראד כבעבר. בנוסף מספקת החברה גם סל שירותים רחב, שבמסגרתו מומחי השיבוץ שלה ויועצים ארגוניים מקיימים פגישות ייעוץ עם מנהלי בתיה"ס, ומסייעים להם לתכנן נכון את חלוקת סל השעות הבית ספרי.

תחום נוסף, שהיה חשש כי יישאר ללא מענה, הוא תחום הדיווח ועדכון שינויי המערכת לאתרי האינטרנט הבית ספריים. גם כאן כנראה שכבר קיים הפתרון בשוק. חברת אוריג'ין פיתחה ומשווקת את פורטל "סקולי", מערכת אינטרנטית הקיימת כיום בכ-200

מכון דוידסון לחינוך מדעי
DAVIDSON INSTITUTE OF SCIENCE EDUCATION

העמותה למצוינות בחינוך
The Society for Excellence through Education

מכון ויצמן למדע
המחלקה להוראת המדעים

מדינת ישראל
משרד החינוך

מורים למדעים ולמתמטיקה בחט"ב מוזמנים להציג את מועמדותם, לקורס "מקדמי מצוינות בחינוך" - תשס"ח

מטרת הקורס

להכשיר ולטפח מורה מומחה, שיהווה דמות מקצועית בבית-הספר לריכוז, לקידום ולהובלת המצוינות הבית-ספרית בכלל והתלמידים המצוינים בפרט.

תכני הקורס

תכנים אקדמיים ויישומיים הקשורים בטיפוח המצוינות בארץ ובעולם, התנסות בכלים מקצועיים וייחודיים להוראת תלמידים מצוינים ורכישת כלים תיאורטיים ומעשיים לייזום ולהובלה של פרויקטים בית-ספריים ובין תחומיים לקידום מצוינות בית-ספרית כוללת.

מבנה הקורס

הקורס הוא דו שנתי, בהיקף של 168 שעות לשנה, ויתקיים בימי ב' בשעות: 10:00-16:00, במכון דוידסון לחינוך מדעי (שבמכון ויצמן למדע ברחובות) ובעמותה למצוינות בחינוך (בירושלים).

הכרה והסמכות

הקורס מוכר על-ידי משרד החינוך לצורך גמול השתלמות עם ציון, כתוכנית למורים בשבתון, ונמצא בתהליך קבלת אישור להסמכת הבוגרים להוראת תלמידים מצוינים ולריכוז מצוינות בית-ספרית, ע"י משרד החינוך.

הקורס מקנה 2 נקודות זכות לימודי תואר שני במדענות שנינוכר, במכון ויצמן למדע.

ההרשמה בעיצומה מסתיימת ב"ד בסיון תשס"ח ה- 31.5.2007

מידע נוסף וטופסי הרשמה ניתן למצוא באתר
www.see.org.il: העמותה למצוינות בחינוך
ניתן לפנות גם למרב - בטלפון: 02-6755162
או במייל - meravp@iasa.jlm.k12.il

מובילים את טיפוח המצוינות במערכת החינוך

עבודה במקום בחינה? עיין ערך פלגיאט

הסבר לתלמידים על תופעת הפלגיאט באופן כללי תוך הדגשת חשיבות הציטוט. ניתן להסביר ששימת מרכאות בציטוט אינה מפחיתה מערך העבודה אלא להפך – מראה שהתלמיד ערך חיפוש, שהוא ער לכך שיש מגוון דעות בנושא, שהוא חקר וערך תיעוד אמיתי לכך.

פעולת המניעה על ידי הרתעה תיעשה בהבהרה חד משמעית לתלמידים, כי המורה מודע לתופעת הפלגיאט. אפשר גם לכלול את התופעה בתקנון בית ספרי, שעליו חותמים התלמידים, או לחייב את התלמידים לחתום על הצהרה, שבה הם מתחייבים שלא להעתיק עבודות או חלקים מהן, שתצורף לעבודותיהם. פעולת האיתור תיעשה על ידי חיפוש רמזים בגוף העבודה, כמו שינויים ברמת הניסוח בטקסט, התייחסות לאירועים שקרו בעבר כאילו הם קרו עכשיו, אי-אחידות בעיצוב הדף בעבודה שמגיש התלמיד – למשל גופנים שונים, קטעים ארוכים ללא אזכור או ציטוט ועוד. ניתן גם להשתמש במנועי החיפוש כדי לאתר מקור של קטע שנראה חשוד; על ידי העתקת שורה ממנו והצבתה בחלון מנוע החיפוש. פעולה פשוטה זו תוביל לעתים קרובות למקור, שממנו הועתקו השורה או הקטע כולו.

הפלגיאט לאורך כל שלבי החינוך – מביה"ס היסודי ועד לאקדמיה. עלייה זו מיוחסת לשימוש המתרחב באינטרנט כמקור מידע. האינטרנט חושף את התלמידים לכמויות אדירות של מידע שקל להעביר בפעולת "העתק-הדבק" פשוטה. זאת ועוד, מחקרים מראים כי רבים מהתלמידים סבורים שהמידע שבאינטרנט חופשי לכל שימוש.

בחיפוש פשוט במנוע החיפוש גוגל, יכולים התלמידים לאתר עשרות רבות של אתרים בעברית שבהם מוצעות להן עבודות במגוון רב של נושאים בחינם, שהחוקרת מכנה חלק מהם "מפעלי עבודות" מקוונים. אחד האתרים האלה, למשל, מציע עבודות במגוון פורמטים שהתלמידים עשויים להזדקק להם. האתר אף מבקש מהתלמידים לשלוח אליו כל עבודה שהכינו כדי ש"יוכל להתפתח". כמו כן קיימים פורומים שבהם מוצעות לתלמידים עצות כיצד וממי ניתן להשיג עבודות.

לדברי החוקרת, לא ניתן למגר את תופעת הפלגיאט, אך ניתן לנקוט במספר פעולות שיצמצמו אותה בשני תחומים; מניעה באמצעות הדרכה והרתעה, ואיתור. פעולת המניעה בהדרכה תיעשה באמצעות

מורים רבים מעודדים את התלמידים להכין עבודות. לעבודות ערך מוסף על הלימוד הרגיל. הן מאפשרות עבודה עצמית מחד ועבודת צוות מאידך, עיסוק במידענות, שיפור יכולת הכתיבה, העשרה ועוד. אולם בגלל האינטרנט, לא אחת מתקשה המורה לדעת מתי עבודת התלמיד היא מקורית ומתי מדובר בפלגיאט – שימוש בעבודות, משפטים או רעיונות של מישהו אחר והצגתם כתוצר מקורי. בגיליון מס' האחרון של מכון מופ"ת, מופיע מאמר של הדוקטורנטית אתי יערי, מהמחלקה ללימודי המידע באוניברסיטת בר אילן, הממחיש עד כמה רווחת בקרב התלמידים תופעת הפלגיאט. המאמר מציע למורים דרכים להתמודד עם התופעה, ומלווה במצגת מפורטת.

על פי המאמר, לתופעת הפלגיאט יש ארבעה ביטויים הנפוצים בקרב תלמידים; מסירת עבודה שנכתבה על ידי אדם אחר בשם התלמיד, העתקת משפטים ממקור מידע וערבובם בגוף העבודה ללא מתן קרדיט, שימוש ברעיון של מישהו אחר ללא מתן קרדיט, ואי סימון מרכאות כאשר מדובר בציטוטים. לדברי החוקרת, מחקרים שנעשו בעולם בשנים האחרונות, מצביעים על התעצמות של תופעת

אתרים אינטרנטיים לזיהוי ירושלים

ביום ירושלים, ב-16.5, תציין מערכת החינוך 40 שנה לאיחוד העיר.
באתר האגף לחינוך יסודי של משה"ח ניתן למצוא מגוון מערכים לשיעורי מחנך ליום ירושלים המותאמים לשכבות הגיל. לכיתות ג', למשל, מוצעת פעילות שבמרכזה שליחת גלויות לתלמידים ירושלמים, שבהן כותבים התלמידים ברכות ואיחולים. את הגלויה ניתן להדפיס באתר כתובת האתר;
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/Hevra/Liba/ChodeshIar.htm>
באתר מינהל חברה ונוער ניתן למצוא חוברת בשם "40 שנה לאיחוד ירושלים". בחוברת מפורטים מערכי שיעור בנושא ירושלים לשיעורי מחנך בכל חטיבות הגיל.
כתובת האתר;
<http://noar.education.gov.il/main/upload/miscell/40years.htm>
באתר האגף לתכנון ופיתוח תוכניות לימודים ניתן למצוא מערך שיעור ליום ירושלים לחטיבת הביניים בחינוך הממלכתי-דתי. במערך מופיעים מקורות חז"ל, בין היתר, בנושא "ירושלים של מטה וירושלים של מעלה" ושאלות לדין בכיתה.
כתובת האתר;
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Tochniyot_Limudim/Machshevet_Mmd/grade8/Chagim/YomYeroshlayim.htm

קורס מקוון לתלמידים לקויי למידה במגזר הערבי

מגזין מטח האחרון מדווח, כי בעקבות הצלחתו של הקורס, המקוון ברובו, לתלמידים לקויי למידה, "בדרך אל עצמי", הוא הורחב לאחרונה גם למגזר הערבי. מדובר בקורס המופעל על ידי מטח בשיתוף עם שפ"י. מטרת הקורס היא ללמד תלמידים לקויי למידה, המשולבים בחינוך הרגיל, "סינגור עצמי" – שהוא היכולת לייצג את עצמם ולעמוד על זכויותיהם בצורה מכובדת ויעילה. מטרת נוספות הן לקדם בקרב התלמידים לקויי הלמידה את המודעות העצמית, ולהביא לשינוי עמדות ואמונות של המורים כלפיהם. מחוז צפון קיבל על עצמו לבצע פיילוט לתוכנית בבתי"ס במגזר הערבי שבתחומו. הקורס מופעל על ידי היועצים בחטיבות הביניים. להכשרת היועצים לקורס נפתחה לאחרונה השתלמות בת 56 שעות במטח, המתקיימת במרכז פסג"ה בתמרה. חלק מההכשרות מתקיימות פנים אל פנים וחלקן בסביבה וירטואלית.

במסגרת הקורס לומדים התלמידים על לקויות למידה, רוכשים אסטרטגיות לחקר אירועים המזמנים פעולות של סינגור עצמי, וכן מתנסים בהפעלת מיומנויות סינגור וייצוג עצמי עם סביבתם.

הקורס מתבסס על מפגשים קבוצתיים ואישיים שבועיים של התלמידים עם יועץ ביה"ס, ועל למידה אישית באמצעות שיח ודין וירטואלי עם מנחה הקורס והחברים לקבוצת הלמידה. הקורס עושה שימוש במערכת הנגשה המותאמת ללקויי למידה; הטקסטים הכתובים באתר גם מושמעים, העבודה נעשית במקשים בלבד ובלי עכבר, והתלמיד יכול להתאים לעצמו לנוחותו את גודל הגופנים.

בקורס נפתחו פורומים בערבית עבור התלמידים והיועצים. הקורס מתקיים ב-12 בתי"ס ביישובים; נצרת, ריינה, ירכא, ראמה, בענה, מעיליא, דיר אל אסד, תמרה, כפר שעב, עכו וחיפה, בהשתתפות כ-110 תלמידים.

כתובת אתר התוכנית; <http://www.cet.ac.il/singurc>

32% מתלמידי התיכון סבורים שהשביתה תפגע בהכנה שלהם לבגרות

22% נוספים חוששים כי השביתה תגרום נזק לעתידם

השפיעו עליהם. לעומת זאת, טענו 12% מהתלמידים שאף אחד מהמורים שלהם לא השפיע עליהם.

התלמידים גם נשאלו בסקר האם הם חושבים שהמנהיגים שיצמחו בעתיד מהדור שלהם יהיו טובים יותר מראשי המדינה כיום. 62% מהתלמידים השיבו בחיוב, לעומת 38% מהתלמידים, שסברו כי לא יחול שיפור ברמת המנהיגות גם כשיעמדו בראשה בני דורם.

המורים אינה גורמת להם לתסכול או מפחיתה את המוטיבציה שלהם ללמוד לבגרות.

שאלה נוספת שנשאלו התלמידים בסקר הייתה "כמה מבין המורים שמלמדים אותך היית מגדיר מורה שהשפיע עליך – מורה לחיים?" 69% מהתלמידים ענו לשאלה זו, כי אחד עד שלושה מהמורים שלהם אכן השפיעו עליהם. 19% מהתלמידים ענו שארבעה מורים ויותר

32% מתלמידי התיכון סבורים שהשביתה של ארגון המורים תפגע קשה בהכנות שלהם לבגרות, כך עולה מסקר שערכה בשבוע שעבר חברת טלאול עבור מועצת התלמידים הארצית. הסקר נערך בקרב 500 בני נוער מכל רחבי הארץ. 22% מהתלמידים שהשתתפו בסקר אף דיווחו, כי השביתה "מלחיצה" אותם ולדעתם גם תגרום נזק לעתידם. לעומת זאת טענו 46% מהתלמידים, כי שביתה

יזמאות אינוכיות

■ שומרים על ניקיון השכונה –

בי"ס נטעים שבשכונת רמת שקמה ברמת גן, מקדיש פעילות רבה לשמירת הסביבה. תלמידי ביה"ס החליטו לאחרונה לנסות לפתור את בעיית צואת הכלבים המזהמת את השכונה. התלמידים פתחו את הפעילות בסקר שקיימו בקרב תושבי השכונה, ממנו ביקשו ללמוד האם קיימת מודעות לבעיה ומה צריך לעשות כדי שהתופעה הפסולה תיפסק.

התלמידים גם ארבו במשך מספר בקרים לתושבים שיצאו לטיול עם כלביהם, ושאלו אותם מה לדעתם צריך להיעשות כדי שיוכלו לשמור על הניקיון. ממצאי הסקר הצביעו על כך שהצבת מתקנים זמינים לאיסוף צואת הכלבים, שיכללו שקיות לאיסוף הצואה ופחים להשלכתה, תצמצם את התופעה. התלמידים פנו לעיריית רמת גן, ונפגשו במהלך חופשת הפסח עם מנהל אגף התברואה. התלמידים התחייבו, כי אם יותקנו מתקנים לאיסוף צואת הכלבים הם "יאמצו" אותם – ידאגו למלא בהם שקיות ולשמור על תקינותם. בעקבות המאמצים, התקינה העירייה בחודש שעבר מתקנים לאיסוף צואת הכלבים בשכונה, שהתלמידים קבעו היכן ימוקמו.

■ ניידת זכויות הילד – המועצה

לשלום הילד מפעילה בבתי"ס יסודיים של החינוך הרגיל והחינוך המיוחד את "ניידת זכויות הילד". בפעילות הניידת השתתפו עד כה כ-250 אלף תלמידים. את פעילות הניידת מממנת חברת שטראוס. מדריכות הניידת מעבירות באמצעות משחקים והפעלות מידע על זכויות הילד ואחריותו, במגוון רחב של תחומים. הנושאים מתעדכנים בהתאם לצרכים. לפני כשנה, למשל, הצטרפה פעילות בנושא גלישה בטוחה באינטרנט. מדריכות הניידת גם עוסקות בנושאים רגישים, כמו התעללות במשפחה, פגיעות מיניות ועוד. ממשה"ח נמסר, כי בתום ההפעלות פונים פעמים רבות תלמידים למדריכות, ומספרים להן על אירוע אישי קשה, שקרה להם או לאחד מחברייהם. לא אחת מתברר, כי מדובר באירוע שלא דווח כלל לצוות ביה"ס או לבני המשפחה, ונחשף לראשונה בעקבות פעילות הניידת.

עוד נמסר, כי פעילות הניידת מתקיימת תוך הקפדה על הימנעות מפרסומת של החברה המממנת. שרת החינוך, יולי תמיר, ביקרה בשבוע שעבר בפעילות של הניידת בבי"ס פסגת זאב בירושלים.

■ בול לכל ביי"ס – הפיקוח על

הוראת האומנות במשה"ח והשירות הבולאי, יזמו פרויקט להפקת "בול בית ספרי" ותחרות לעיצוב בולי מערכת החינוך לקראת יום הולדתה ה-60 של מדינת ישראל. במסגרת הפרויקט יעוצב על ידי התלמידים בכל ביי"ס בול שינציח תכנים האופייניים למוסד. על תכני הבול גם להיות קשורים לנושא שנת ה-60 למדינה. בתחילת שנת הלימודים הבאה תתקיים בכל כיתה תחרות לעיצוב הבול. הבול הכיתתי, שייבחר בהצבעה דמוקרטית, ישתתף בתחרות הבית ספרית. הבול הבית ספרי ישמש כסמל ביה"ס, לביול התעודות ולמזכרת מביה"ס, וישתתף בתחרות המחוזית. לתחרות הארצית יעפילו בולי המחוזות הזוכים. ועדה שתורכב מנציגי משה"ח ומועצת התלמידים הארצית תבחר שלושה בולים (אחד לכל חטיבת גיל), שיונפקו כבולים רשמיים של ישראל, לקראת יום העצמאות ה-60. הבולים הזוכים יוצגו בתחרות בולים בינלאומית, שתתקיים במאי 2008 בישראל, בהשתתפות 80 מדינות.

■ כנס לחלוקת תעודות

הבגרות לבוגרי ביה"ס – בי"ס

מעלה הבשור שבנגב ערך לאחרונה כנס לבוגרי מחזור ל"ז, שסיימו אשתקד את הלימודים. בכנס חולקו לבוגרים תעודות הבגרות. ביטאון ביה"ס מדווח, כי 70 תלמידים מבין 114 בוגרי המחזור קיבלו תעודות בגרות, עלייה נאה מהשנה הקודמת. מכיתת המב"ר קיבלו תעודות בגרות כמעט כל התלמידים, למעט אחד. לאחר החלק הרשמי של חלוקת התעודות, התכנסו הבוגרים במעגלי כיתות על הדשא סביב המחנכות, וכל תלמיד סיפר על קורותיו מאז סיום הלימודים.

המחוזית לתקשורת, בתיה קלמפרד, ודוברת המחוז, נורית כהנא. בתוכניות מוצגים נושאים העומדים על סדר היום של מערכת החינוך ובהם; האלימות ודרכי ההתמודדות עימה, היחסים בין תלמידים חילוניים ודתיים וכיצד ניתן לגשר ביניהם, חוק השילוב, המשמעת בביה"ס, המיצ"ב, אובדן הילדות בעידן הנוכחי ועוד. הצוות הטכני המפיק את התוכנית מורכב מתלמידי י"א הלומדים תקשורת מעשית בבית רוטנברג.

■ הטלוויזיה בשירות החינוך –

12 תוכניות טלוויזיה הניב בשנה האחרונה שיתוף הפעולה בין מחוז חיפה במשה"ח ובין מרכז התקשורת בבית רוטנברג. התוכניות הופקו ושודרו במסגרת פרויקט בשם "תיק חינוך", ומשודרות בערוץ 25 של הכבלים ובערוץ 98 של הלוויין. צוות ההיגוי של הפרויקט מורכב ממנהל המחוז, אהרון זבידה, רכזת הפיקוח בחינוך היסודי, נירה רוזנהיימר, יו"ר קרן רוטנברג, דוד רוטנברג, המנחה

חינוך התיישבותי

■ **מצוקות** – מידעון בי"ס העמק המערבי בקיבוץ יפעת התייחס בשבוע שעבר לשביתות ולעיצומים של ארגון המורים. מנהל ביה"ס, אריק שחף, העלה במידעון את המצוקות הייחודיות לבתי"ס במועצות האזוריות בחינוך ההתיישבותי, שהתלמידים מגיעים אליהם בהסעות. שחף מסביר, כי כאשר מודיע הארגון באמצע היום על ביטול הלימודים, אין לו יכולת לעשות דבר, כיוון שביה"ס תלוי בהסעות. גם כאשר דוחים את שעת תחילת הלימודים נוצרת בעיה, כיוון שאוטובוסים של המועצה כבר עסוקים בהסעת תלמידי בתי"ס היסודיים. לדבריו, לתלמידים בתל אביב אין בעיה דומה, כי הם הולכים ברגל או נעזרים בתחבורה הציבורית. "חבל שבארגון המורים לא חושבים גם עלינו, למרות הפניות שלנו", מסכם שחף.

מחוז צפון

■ **מחוננים** – לקראת שנת הלימודים הבאה יפרסם המחוז מכרזים לבחירת מנהלים לשבעת המרכזים למחוננים של המגזר הלא יהודי בצפון. השנה לומדים במרכזים כאלף תלמידים מהחינוך היסודי בצפון. המרכזים נמצאים בנחף, תמרה, אעבלין, שפרעם, עראבה, כפר כנא ובוועינה נוג'אדא. בחוברת שהוציאה לאור לאחרונה מחוז צפון, מצוין במיוחד המרכז למחוננים הפועל בתמרה. המרכז קולט כ-280 תלמידים מהישובים; כאבול, כפר יסף, שיח' דנון, עכו, ג'דידה מכר ומזרעה. במרכז, הפועל שלושה ימים בשבוע, לומדים התלמידים מגוון תחומי העשרה ובהם; ניצני רפואה, מנהיגות ויזמות, יוגה ופילוסופיה, מחשבים ותקשורת, חשיבה מתמטית, כתיבה יצירתית, צילום ועריכת טלוויזיה ועוד. כל מורי המרכז הם אקדמאים וחלקם אף סטודנטים לתואר שני ושלישי. הלימודים במרכז המחוננים בתמרה משולבים בסיורים. 180 תלמידי המדעים, למשל, השתתפו לאחרונה בסיור בשדה התעופה בחיפה, במסגרת קורס על תעופה ומטוסים.

■ **מלגות לפולין** – מפעל וישי תדאה בכרמיאל העניק לאחרונה מלגות בסך 15 אלף ש"ח לבתי"ס התיכוניים בעיר. מטרת המלגות הייתה לסייע לתלמידים לצאת במשלחות לפולין. בעל המפעל הוא ניצול שואה. משלחת ראשונה של תלמידים מכרמיאל כבר יצאה בחודש שעבר לפולין והשתתפה במצעד החיים.

מחוז מרכז

■ **בתי"ס תאומים** – ראש ממשלת מדינת

ברנדנבורג שבגרמניה ושר החינוך שלה ביקרו ביום שישי שעבר בתיכון עמל בן עמי. התיכון נמצא בתוך הבסיס הצבאי בן עמי (בית נבאללה), שליד שוהם.

הביקור נערך בעקבות חילופי משלחות בין עמל בן עמי ובין התיכון המקצועי בעיירה קוטבוס שבברנדנבורג, המונה 1,500 תלמידים. בתי"ס חתמו לפני כשנתיים על ברית בתי"ס תאומים ומאז התארחו בעמל בית עמי משלחות תלמידים ומורים מביה"ס הגרמני. משלחת של תלמידי עמל בן עמי תצא בקרוב לביקור גומלין בביה"ס הגרמני. מתברר, כי חילופי המשלחות בין שני בתי"ס עוררו עניין רב בקרב ראשי מדינת ברנדנבורג, מה שהוביל לביקורם בביה"ס הישראלי.

■ **זכו** – ארבע תלמידות י"ב ממגמת הרובטיקה של תיכון אוסטרובסקי ברעננה, זכו בחודש שעבר בפרס ראשון בתחרות הבינלאומית לרובטיקה "רובונר", שהתקיימה בקונטיקט שבארה"ב. הרובוט שפיתחו התלמידות – "אפרודיטה" – זכה במקום הראשון בקטגוריית ENTRY. בקטגוריה זו נדרש הרובוט למצוא נר דולק במודל של דירת ארבעה חדרים בעזרת חיישנים, תוך תנועה ובלי לגעת בקירות. שני רובוטים נוספים של תלמידי המגמה, זכו במקומות החמישי והשישי בתחרות. נבחרת הרובטיקה של אוסטרובסקי משתתפת זו השנה השישית בתחרות רובונר וזו זכייתה השנייה ברציפות במקום הראשון. בתחרות התחרו 125 רובוטים ממדינות רבות ובהן; סין, ארה"ב, קוריאה, קנדה וסינגפור.

מחוז תל אביב

■ **תקנון** – מזה מספר חודשים עוסקת ועדה עירונית בהצליה, ובה נציגות של ההורים, המורים והתלמידים, בבניית תקנון בנושא התנהגויות חריגות של תלמידים. התקנון יחייב את כל המורים בבתי"ס היסודיים והעל יסודיים בעיר. מטרת התקנון היא להנהיג דרכי ענישה אחידות בבתי"ס, המבוססות על חינוך והרתעה.

הוועדה מאפשרת לאזרחי העיר לצפות בטיטות התקנון, המוצגת בפורטל החינוכי העירוני, להעיר הערות ולהציע הצעות בפורום שנפתח לשם כך, עד ל-27.5. הטיוטה מפרטת את העקרונות הדמוקרטיים שהנחו את הוועדה בהכנת התקנון. כמו כן מפורטים בטיטות התקנון ההגדרה המילונית למושג אלימות, הנחיות משה"ח לפעילות למניעת אלימות, חוזרי מנכ"ל משה"ח שמתמקדים בנושא ועוד. בטיטות התקנון גם מפורטת רשימה של עבירות התלמידים השכיחות בבתי"ס והסנקציות שיינקטו כנגד תלמיד שיעשה כל

אחת מהן – בפעם הראשונה ובמקרה של פעמים נוספות. כך, למשל, מפורטים הצעדים שיינקטו כנגד תלמיד שישתה אלכוהול או יעשן בין כותלי ביה"ס, כנגד מעשי ונדלזים, ציור גרפיטי, התעללות רגשית, אלימות פיזית ועוד.

כתובת טיוטת התקנון והפורום לתגובות; <http://www.herzliya.k12.il/Herzliya/Misc/Articles/takanon.htm>

■ **עתודה** – מינהל החינוך בעיריית חולון, בשיתוף עם רשת קהילה ופנאי ומכללת סמינר הקיבוצים, הודיעו בסוף החודש שעבר על פתיחתה של תוכנית מיוחדת לתואר ראשון בחינוך במכללה, עם התמחות בהנהגה חינוכית. מעיריית חולון נמסר, כי ייחודה של התוכנית בכך שבוגריה ישמשו כעתודה חינוכית פורצת דרך במוסדות החינוך בעיר. התוכנית מיועדת לרכזי נוער במתנ"סים ובמרכזי הנוער, למורים מחנכים המבקשים לעסוק בתפקידי ריכוז ומנהיגות ועוד. בימים אלה החלו ראינות הקבלה לתוכנית המתקיימים בבית מינהל החינוך בחולון.

מחוז דרום

■ **משפצים בחופשות החגים** – במהלך חופשת הפסח השקיעה עיריית אילת כחצי מיליון ש"ח בשיפוץ מוסדות החינוך בעיר. זאת בנוסף לכרבע מיליון ש"ח שהושקעו בשיפוצים בחופשת חנוכה. בביה"ס היסודי מצפה ים רוצף שביל כניסה לנכים והולכי רגל בסמוך למגרש הספורט. בביה"ס התיכון בגין שודרגה מעבדת חשמל הכוללת עמדת עבודה לכל תלמיד. בבי"ס עציון גבר שופצה הספרייה, ובנוסף נבנה בבית הספר חדר מחשבים במימון פרויקט תפוח. בבי"ס ימין הרצוג הוצב מתקן חצר במימון משותף של העירייה ותורם צרפתי, ועוד. מעיריית אילת נמסר, כי בימים אלה היא נערכת לשיפוצים ועבודות בנייה נוספות במוסדות החינוך ובהם; בניית שני בתי"ס יסודיים נוספים, בניית אולמות ספורט בשלושה בתי"ס, הקמת פארק מדעי בבי"ס אופיר ומתנ"ס בבי"ס ערבה ועוד.

■ **תהלוכת היובל** – למעלה מ-3,000 תלמידים מאשדוד ישתתפו מחר, ה-4.5.07, בתהלוכת היובל של העיר ששמה "צועדים בזמן". התלמידים יצעדו לאורך שלושה ק"מ ברחוב הרצל, משעה שתים עשרה בצהריים, במשך שלוש שעות, ויאיישו עשרות פלטפורמות נעות ובמות הפעלה. התהלוכה תציג תלבושות ססגוניות, אשר ישקפו את ההיסטוריה של אשדוד מהתקופה הפלישתית הקדומה ועד ימינו. בתהלוכה ישתתפו תלמידים מ-40 בתי"ס יסודיים ומ-11 בתי"ס על יסודיים.